

[Type text]

РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
Државен просветен инспекторат

Број. 09-44
14.10.2019
Гевгелија

ПОУ „СВ.КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ,, НОВО СЕЛО	
Конечен извештај од извршена интегрална евалуација	
Датум на интегрална евалуација:	.14,15,16.10.2019 година
Број на извештај:	/Југоисточен реон /2019 година
Раководител на инспекциски тим:	Ружа Стојанова
Вид на училиштето:	Посебно основно училиште
Подрачни училишта	/
Основач на училиштето:	Државно
Наставен јазик:	Македонски
Број на ученици:	39
Полова структура на ученици:	19 женски, 20 машки
Број на наставници:	18
Претседател на училишниот одбор:	Нада Николова
Директор на училиштето:	Звонко Ангеловски
Датум на претходна интегрална евалуација:	Од 19 до 21.10.2016 година
Адреса на училиштето:	ул.„ Маршал Тито“ бр. 103 Ново Село
Телефон:	034/355-247
Факс:	034/355-247
e-mail:	sv_klimentoh@Yahoo.com
Оценка ИЕ	Делумно задоволува 2,30

Инспекцискиот надзор е извршен во согласот сочленовите 2, 19, 25 и 26 од Законот за просветна инспекција („Сл.весник на РМ“ број 52/2005; 81/2008; 148/2009; 57/2010; 51/2011; 24/2013; 137/2013; 164/2013 , 41/2014 и 33/2015 I 145/2015) и Правилникот за начинот и постапката за вршење на инспекциски надзор на просветната инспекција („Сл. весник на РМ“ број 86/2006)

РЕЗИМЕ

Согласно Годишната програма за работа на Државниот просветен инспекторат и Законот за Просветна инспекција во периодот од до 2019 година, тим од тројца државни просветни инспектори спроведоа интегрална евалуација во работата на ПОУ „Св.Климент Охридски“ Ново Село.

За време на тридневниот надзор инспекторите успеаја да ги спроведат сите планирани активности предвидени во Прирачникот за вршење на интегрална евалуација.

Целта на интегралната евалуација е да се оцени квалитетот и ефективноста на воспитно-образовниот процес во училиштето како и примената на законите, другите прописи и општи акти со кои е регулирано основното образование.

Од целокупната евиденција и документација која беше приложена и разгледана за време на надзорот, разговорите водени со различните фокус групи, од посетените наставни часови, анализата на претходно доставените прашалници и се она што можеше да се види на лице место, тимот од државни просветни инспектори констатира дека работењето во ПОУ „Св.Климент Охридски“ Ново Село **делумно задоволува 2,30..**

Училиштето реализира наставните планови и програми за ученици со пречки во психичкиот развој, мултихендикеп и аутизам, предложени од БРО, а донесени од МОН. Заради структурата на учениците во училиштето, како и нивните индивидуални можности и способности, дефектолозите ги прилагодуваат одобрените наставни програми за деветгодишно основно образование. За овие ученици нема прилагодени учебници на возраста, видот и степенот на нивната попреченост и развој. Покрај задолжителните предмети во училиштето се реализираат и задолжителни програми „Образование за животни вештини“ и „Работа со комјутери“. Училиштето е вклучено во програмата Интеграција на еколошка едукација во македонскиот образовен систем и планира и реализира содржини и активности по соодветните наставни предмети за еколошка едукација. Училиштето не е вклучено во проектот за меѓуетничка интеграција во образовниот систем во РМ.

Обемот, реализацијата и опфатот на учениците во воннаставните активности задоволува.

Училиштето располага со податоци за постигањата на учениците според возраст, пол и етничка припадност и степен на попреченост по сите наставни предмети и за сите квалификациони периоди како и споредбена анализа со претходни учебни години но малку се искористени за подобрување на успехот на учениците, за што се организира и дополнителна настава која во попладневните часови ја практикуваат и воспитувачите.

Од показателите за постигањата на учениците може да се констатира дека средниот успех на учениците е добар и нема драстични промени во последните три учебни години (3,09 во учебната 2016/17 година, 2,69 во 2017/18 година до 3,10 во учебната 2018/19 година).

Во училиштето се почитува постапката за премин на ученици од едно училиште во друго. Во последните три години 12 ученици ја повторувале годината.

Сите наставници изготвуваат годишни глобални, тематски и дневни оперативни планирања за реализација на наставата, истите се следат од страна на директорот и педагогот на училиштето за кои имаат евиденција, но училиштето нема воспоставено процедура за следење на планирањата и наставниот процес. Воспитувачите воспитно образовната работа ја планираат согласно Годишната програма за работа на училиштето. Приодот кон учениците, на најголем дел од наставниците е добар. Тие подеднакво ги третираат сите ученици без разлика на пол, етничка припадност, социјална структура, постигања, вид и степен на интелектуална и физичка попреченост и најчесто користат индивидуална форма на работа посебно со учениците со мултихендикеп и аутизам при што користат методи и техники кои ги стекнале во текот на нивното образование. Училиштето ги применува позитивните законски прописи што го регулираат оценувањето

на учениците, се врши описно и бројчано оценување според одделението и возраста на учениците, но нема изградено систем т.е. интерни критериуми и стандарди по кои ќе се оценуваат учениците по соодветните наставни предмети.

Поддршката на учениците и севкупната грижа за учениците во училиштето е добра. Училишниот простор е безбеден, нема опасности од физички повреди, се превземаат мерки на превенција од пушење, алкохол и дрога, се врши контрола и обезбедува храна за учениците, постои грижа за учениците од социјално загрозувани семејства и ученици со емоционални потешкотии, но делумно е помошта при изборот и натамошното образование на учениците и хигиената која делумно задоволува. Се цел подобрување на грижата за здравјето на учениците, а посебно учениците кои се сместени во ученичкиот дом во училишниот дом има потреба од прием на една негувателка и медицинско лице. За учениците со аутизам неопходна е набавка за опрема за сензорна соба.

Училишните објекти и учениците се осигурани и за нив постојат осигурителни полиси, но не и за наставниците.

Училиштето е препознатливо по тоа што обезбедува образование, воспитување и згрижување на ученици со попреченост во психичкиот развој, мултихендикеп и аутизам. Од страна на наставниците еднакво се третираат сите ученици без разлика на етничките, конфесионалните, родовите, социјалните и интелектуалните разлики.

Комуникацијата на наставниците, воспитувачите и учениците е отворена, искрена, на секој чекор се чувствува пријатна, љубезна атмосфера, помеѓу вработените и учениците, како за време на часовите, одморите и во трапезаријата и ученичкиот интернат, што допринесува за постигнување на подобри резултати на учениците.

Дисциплината на учениците е добра, имајќи го во предвид видот и степенот на попреченост на учениците.

Учеството на родителите во работата на училиштето преку советот на родители на паралелка, советот на родители и преку Училишниот одбор делумно задоволува. Има потреба на продлабочување на соработката со родителите на ученици од други општини чии деца се сместени во ученичкиот дом.

Соработката на училиштето со локалната заедница, деловната заедница и невладините организации е добра.

Просторните услови максимално се користат и ги задоволуваат основните потребни за одвивање на наставата, за работа на кадарот и организирање на воннаставните активности. Големината на училниците иако не се по стандарди, соодветствува на бројот на учениците во паралелките како и просторите во ученичкиот интернат.

Училиштето располага со мал број на стручна литература, наставни средства, опрема, помагала, материјали, што одговараат и можат да ги задоволат современите наставни текови, а потребно е и набавка на асистивна технологија и обука на наставниците за работа со истата, како би се подобриле условите за работа и постигањата на учениците.

Училишниот одбор ги извршува своите статутарни надлежности, но не превзема конкретни чекори за идентификување на состојбите, поставување на приоритети и предлагање иницијативи и активности за подобрување на состојбите во училиштето. На членовите на УО им е потребна обука за успешно извршување на улогата на управување.

Директорот на училиштето како раководен орган има професионален однос кон работата и како приоритет на своето работење го става подобрување на условите за работа во училиштето преку изнаоѓање на средства од донатори, невладини организации и деловната заедница.

Како самостоен правен субјект, училиште започнува да работи од 02.06.1994 година со Одлука бр. 02-1098/1 од 26.12.1985 на Собранието на општина Струмица, како Работна организација за основно образование на деца со лесна и умерена попреченост во психичкиот развој и ученички дом за сместување на учениците од другите општини, под називот „25-ти Мај“. Дејноста на установата е верифицирана од страна на Собрание на општина Струмица под бр. 11-2553/2 од 31.01.1986 година и решение бр.10-1248/2 од 25.08.2005 година издадено од МОН за верификација на паралелката за аутизам. По

осамостојувањето на Република Македонија, установата го променува називот од „25-ти Мај“ во „Св. Климент Охридски“ Ново Село.

Образовната политика на училиштето е предвидена со Годишната програма за работа за учебна 2019 /20 година и истата е утврдена на состанок на Училишен одбор заведена под бр. 10-171/2 од 27.08.2019 година.

Посебен документ за образовната политика е и донесената Програма за развој на училиштето (2019- 2023 година).со Одлука на УО бр.10-150/1 од 08.07.2019 година. Во Програмата за развој јасно се определени целите и приоритетите за развој на училиштето. Тие се прецизни и јасни, а се фокусирани на подобрување на условите во училиштето и квалитетот на наставата.

Документот за извршената самоевалуација на работата на училиштето е донесен под бр.10-194/1 од 04.07.2018 година.

Статутот на училиштето е заведен под број 03-05/2 од 14.01.2010 година и има добиена согласност од Министерство за образование и наука..

КАРАКТЕРИСТИКИ НА УЧИЛИШТЕТО

Посебното основно училиште „Св. Климент Охридски“ Ново Село е основно училиште со ученички дом за образование, воспитание, рехабилитациона корекција, згрижување и социјален развој на деца со посебни потреби опфатени од сите националности и сите општини на Р. Македонија. Училиштето има сопствена зграда со ученички дом кој работи преку цела учебна година освен за зимскиот и летниот распуст.

Од аспект на современите достигнувања во образованието, училиштето овозможува сеопфатен, едукативен, корективен, клинички и социјален третман, што се реализира по пат на задолжителна настава, дополнителна настава, воннаставни активности и рехабилитационен процес кој се изведува во попладневните часови кога се организираат воспитни занимања според воспитно-образовни подрачја за чие реализирање се грижат четири воспитувачи.

Наставата во училиштето се изведува на македонски јазик, според Концепцијата за деветгодишно образование.

Наставата по задолжителните предмети се одвива во прва смена, а во попладневните часови се организираат воспитни занимања според воспитно-образовни подрачја за чие реализирање се грижат четири воспитувачи. Учењето и наставата се изведуваат во согласност со можностите и потребите на децата, т.е. учениците.

Во училиштето учат вкупно 39 ученици распоредени во 7 чисти паралелки, 4 комбинирани паралелки од прво до деветто одделение и 4 воспитни групи.

Училишната зграда е призема и градена од тврд материјал во 1931 година, со доградба во 1953 година. Во периодот 1987-90 година повторно е извршена доградба на интернатскиот дел како и повторно реновирање и адаптирање за потребите на дејноста.

Во изминатите години со донација одДФИД – хуманитарна фондација од Англија, донација од Јапонската амбасада, преку проект од УСАИД за модернизација на образованието, извршено е реновирање на училишната зграда и ученичкиот дом како и опремување со кревети и столчиња за учениците.

Училишната зграда зафаќа вкупна корисна површина од 1750 м² и училиштен двор од 2348 м² од кои 482 м² спортски терени, 972м² парк со зелени површини и 948 м² неуреден простор. Училиштето располага со 11 училници (специјализирани училници), 1 кабинет по информатика и 1 мала адаптирана фискултурна сала, просторија за дневен престој, наставничка канцеларија, канцеларија на стручните соработници, кабинет по логопедија, канцеларија на директорот и секретарот, просторија на техничкиот персонал, просторија за лекарски преглед на учениците, училишна кујна со трпезарија, магацински простор, подрум, санитарни јазли со санитарни уреди поврзани на канализација,

Во склоп на училиштето спаѓа и училишниот интернат со вкупно 8 спални соби, 1 изолациона соба, просторија на негователи и просторија за облека. перална, магацин и други простории. Спалните соби се мали по површина и не ги исполнуваат нормативите за простор.

За исхраната на учениците училиштето располага со кујна и трпезарија.

Исто така училиштето располага со училишен двор засаден со дрва, спортски терен и детско забавно игралиште.

Пред почетокот на учебната година навремено е извршена набавка на нафта за претстојната грејна сезона, избран е превозник за учениците кои доаѓаат од Струмица и од околните села. Пред почетокот на учебната година на 10.07.2019 год. извршена е целосна дезинфекција, дезинсекција и дератизација на просториите во училиштето. Исто така извршено е и молерисување на сите училници и спортската сала.

Во домскиот дел се сместени 8 спални соби за учениците во кои има по 7 кревети во спална, перална, магацин и други простории. Спалните соби се мали по површина и не ги исполнуваат нормативите за простор.

Во домот работат 5 воспитувачи, 2-негувателки, економ домакин, магазионер-парноложач, 3 хигиеничари, 2-кувари и садомијач. Домскиот дел не е целосно искористен заради намалениот број на ученици.

Во училиштето учат вкупно 39 ученици (20 машки и 19 женски) по национален состав Македонци 27, со турска националност 7, со ромска националност 5 ученици,

распоредени во 7 чисти паралелки, 5 комбинирани паралелки од прво до деветто одделение или по видот и степенот на попреченост:

Лесна попреченост во психичкиот развој чисти паралелки 7 број на ученици 23 (македонци 16, турци 4 , роми 3 и 2 комбинирани паралелки од I до IX одделение со 7 ученика (македонци 2, турци 3, роми 2 ученика).

Мултихендикеп 7 (македонци 7) ученици распоредни во 2 паралелки од I до IX одделение;

Аутизам 2 ученика (македонци 2) распоредени во 1 комбинирана паралелка од 5 одделенија од I до IX одделение.

Задолжителната настава се реализира во една смена, а во попладневните часови, за домските деца се организираат слободни активности, пишување на домашните задачи, повторување на наученото за време на наставата, а за што се ангажирани 4 воспитувачи и 1 воспитувач кој работи во вечерните часови. Наставата се реализира на македонски наставен јазик.

Воспитно - образовната дејност ја реализираат вкупно 18 лица од кои 5 наставници во одделенска настава, 8 во предметна настава и 5 воспитувачи со високо образование по национален состав македонци.

Покрај директорот како раководен орган во училиштето има и стручна служба составена од педагог, социјален работник и логопед.

1. НАСТАВНИ ПЛАНОВИ И ПРОГРАМИ

1.1. Реализација на наставните планови и програми

Во ПОУ “Св. Климент Охридски” – Ново Село наставата се реализира според наставните планови и програми за деветгодишно основно образование за деца со посебни образовни потреби во посебните основни училишта. Училиштето ги реализира наставните планови и програми за ученици со пречки во психичкиот развој, мултихендикеп и аутизам, предложени од Биро за развој на образование, а донесени од Министерството за образование и наука. Поради структурата на учениците во училиштето, како и нивните индивидуални можности и способности, наставниот кадар кои во најголема мера се дефектолози ги прилагодуваат одобрените НПП од МОН за деветгодишно основно образование. Наставниците истакнаа дека за овие ученици по соодветните наставни предмети нема одобрени учебници од Министерството за образование и наука, а од страна на учениците и наставниците се користат учебници од задолжителното основно образование.

Содржините во најголем број наставни програми ги вклучуваат точките на акции од воспоставените еколошки стандарди за одржлив развој и еколошки теми.

Во училиштето се реализира и задолжителни програми „Образование за животни вештини“, која се реализира за време на одделенскиот час и „Работа со комјутери“, а кои се предвидени согласно постоечкиот наставените планови и програми за ученици со пречки во психичкиот развој, ученици со мултихендикеп и ученици со аутизам.

Наставната програма по физичко и здравствено образование се реализира со потешкотии поради немање на соодветни услови, односно училиштето нема физкултурна сала. Училиштето има прилагодена просторија за реализација на наставните програма по физичко и здравствено образование.

За корективна гимнастика за ученици со деформитети се применува наставниот план издаден од Републички завод за унапредување на образованието и воспитувањето.

За учениците кои имаат пречки во говорот училиштето нема Национална наставна програма. Стручното лице, логопед, самостојно изготвува наставен план и програма за индивидуална работа со учениците.

Воспито образовната работа во ученичкиот дом, поради недостаток на Национални наставни планови и програми се планира од страна на воспитувачите, а согласно Годишната програма за работа на училиштето, куќиот ред на училиштето, потребите на учениците и стекнатото искуство.

Училиштето ги информира родителите за целите на наставните планови и програми што се реализираат на првата родителска средба. Училиштето изработува брошура за запознавање на родителите со организацијата на работата на училиштето, но постои незаинтересираност од поедини родители. Согласно наставните планови и програми во училиштето не се реализираат изборни предмети.

1.2. Квалитет на наставните планови и програми

Потребно е да се формира тим за училишна интеграција кој ќе планира и организира активности кои придонесуваат кон почитување на мултикултурализмот и за развој на интеркултурниот дијалог /интеракција и унапредување на меѓуетничката интеграција

За наставните планови и програми и учебни помагала од аспект на мултикултурализам, родова и етничка рамноправност, училиштето не прибира и разгледува мислење од наставниците и родителите Училиштето нема направено посебни истражувања колку родителите и наставниците се задоволни од наставните планови и програми. Значител дел од родителите не покажуваат интерес за наставните планови и програми што се реализираат во училиштето додека учениците не се во состојба да влијаат на истите.

Постојат мал број примери во реализацијата на наставните планови и програми на соодветно интегрирање и прилагодување на особеностите на локалната средина како и во содржините и активностите за негување на меѓуетничка интеграција во образованието. Наставниците ја поврзуваат локалната средина со одредени наставни содржини, најчесто при одбележување на локални манифестации, општински празници, учество на предавања и др.

Училиштето има интегрирано еколошки содржини од еколошката програма во планирањата по наставни предмети, согласно на Програмата и Планот на активности. Најголем број од наставниците ги спроведуваат во целост.

Планирањата на наставниците и нивната реализација го следи стручната служба во училиштето, но постапката не ја спроведува во целост.

Иако наставниците искажаа ставови дека наставните планови и програми не се прилагодени на степенот и видот на попреченост на учениците, училиштето нема покренато иницијатива до Биро за развој на образование и Министерство за образование и наука за изменување и дополнување на наставните планови и програми

Училиштето им дава целосна поддршка на наставниците во реализацијата на наставните програми преку обезбедување на канцелариски материјали и други наставни средства. .

1.3. Воннаставни активности

Училиштето планира и реализира воннаставни активности што ги одразуваат потребите и интересите на учениците. Во училиштето планирани се активности од подрачјата на слободни ученички активности, ученички натпревари, производна и друга општествено корисна работа, ученички екскурзии, грижа за здравјето на учениците, соработка со локалната средина.

Во воннаставните активности учениците подеднакво се вклучени без разлика од родова, национална и социјална припадност на учениците. Во нив се вклучени поголемиот број ученици според покажаниот интерес и афинитети при што се стекнуваат со животни вештини и знаења од повеќе области. Тие многу малку учествуваат во планирањата, а се вклучени во изборот на воннаставните активности.

Во училиштето според интересите на учениците работат повеќе секции. Со свои творби и презентации учениците учествуваат по повод значајни датуми во училиштето како и во локалната средина.

Содржините во рамките на грижа за здравјето на учениците групирани се во три подрачја: унапредување на здравјето во физичка смисла, унапредување на менталното здравје, социјално (општествено) здравје.

Производствената и друга општествено корисна работа планирана е и се реализира преку одржување и уредување на училишната зграда и училишниот двор, организирање на собни акции, чистење и уредување на училиштето, училишниот двор и поблиската околина.

Во Годишната програма за работа училиштето има планирано еднодневни екскурзии, како и прошетки и излети во непосредната околина.

Соработката со локалната средина претежно се одвива со Културниот дом во Ново Село, со основните училишта, со Здравствениот дом во Ново Село, со локалните медиуми, невладини организации, професионални здруженија, трговски друштва и други. Учениците, со помош и поддршка на училиштето и од наставниците, учествуваат на различни манифестации, работат на проекти што се организираат на локално и регионално ниво.

Поради специфичноста на училиштето, не е формиран училишен спортски клуб.

2. ПОСТИГАЊА НА УЧЕНИЦИТЕ

2.1. Постигања на учениците

Постигањата на учениците делумно задоволува. Училиштето располага со податоци за постигањата на учениците според возраст, пол и етничка припадност и степен на попреченост по сите наставни предмети и за сите квалификациони периоди како и споредбена анализа со претходни учебни години.

Од показателите за постигањата на учениците може да се констатира дека средниот успех на учениците е добар и нема драстични промени во последните три учебни години (3,09 во учебната 2016/17 година, 2,69 во 2017/18 година до 3,10 во учебната 2018/19 година).

Сите ученици подеднакво се третирани. Нема подвоеност ниту по еден основ. Комуникацијата помеѓу наставниците, воспитувачите и учениците е отворена, искрена, на секој чекор се чувствува пријатна, љубезна атмосфера, помеѓу вработените и учениците, што допринесува за постигнување на подобри резултати на учениците.

Подобрите ученици се идентификувани и им се дават можности за нивно напредување. Кај учениците со мултихендикеп, умерена попреченост и аутизам потребно е да се покаже повеќе стрпливост, смиреност, упорност, истрајност, за да се постигне посакуваното ниво на напредување.

Дополнителната настава реализирана од воспитувачите во втора смена, квалитетно се надоврзува на редовната настава. Наставниците реализираат програми од дополнителна настава, но обемот и квалитетот на истите не е на посакуваното ниво.

Училиштето ги следи постигањата на учениците при премин од еден во друг циклус. Училиштето нема увид за постигањата на учениците по завршување на основно образование. Доколку се јават разлики во постигањата, не се прави анализа на причините и не се превземаат конкретни активности за надминување на истите. За постигањата на учениците, родителите се запознаваат на заедничките родителски средби, индивидуални средби и преку евидентните листови на крајот на тромесечје и полугодие.

2.2 Задржување/осипување на учениците

Училиштето врши опфат на ученици кои имаат проблеми и недостатоци во психичкиот, интелектуалниот, физичкиот и говорниот развој. Училиштето ги опфаќа учениците-обврзници од соседните општини и други општини во внатрешноста на Македонија. Се посетуваат семејства, се соработува со надлежни институции.

Се следи редовноста на учениците и навремено се превземаат конкретни мерки, активности за подобрување на редовноста на учениците.

Изостанувањето од наставата во најголем број од случаите поради специфичниот состав и почесто нарушеното здравје на учениците, е оправдана. Училиштето го следи осипувањето на учениците (по пол и етничка припадност), ги анализира причините и навремено превзема конкретни активности за да го спречи осипувањето. До завршување на основното образование речиси и да нема осипување. Ако има случај, тоа е пред се од преселувањето на родителите, трајно влошеното здравје на ученикот и слична природа.

Училиштето ја почитува постапката и процедурата за премин на ученици од едно во друго училиште. При премини, на училиштата им се даваат потребните информации за учениците.

2.3. Повторување на учениците

Процентот на ученици кои ја завршуваат годината не бележи опаѓање. Во училиштето се идентификуваат и се анализираат причините за повторување на учебната

година и врз основа на тоа се организира продолжителна настава и поправни испити. Во 2016/17 година четири ученика ја повторувал годината, во 2017/18 пет ученика ја повторувале годината, во 2018/2019 три ученика ја повторувале годината.

Училиштето ги запознава учениците и родителите за правото за поднесување на жалба доколку постои незадоволство од одредени оценки на крајот на учебната година.

3. УЧЕЊЕ И НАСТАВА

3.1. Планирање на наставниците

Сите наставници изготвуваат планирања (годишни глобални, тематски и дневни оперативни) за реализација наставниот процес. Помал дел од нив имаат изготвено и критериуми за оценување. Еден дел од наставниците користат годишни планирања кои не се изработени од нив, туку позајмени од други наставници од други училишта. Поголем дел од наставниците ја планираат и реализацијата на слободни ученички активности и реализацијата на дополнителната настава.

Годишните и тематски планирања на наставниците се следат во училиштето од страна на педагогот и директорот, но има мали пропусти во следењето. Во помал број од нив има внесено и содржини за употреба на ИКТ во настава. Училиштето нема развиен систем за следење на планирањата на наставниците, користи договорен систем.

Поддршката на наставниците што треба да им ја дава стручната служба во процесот на планирањето делумно задоволува..

Наставниците делумно разменуваат искуства при планирањето во рамките на стручниот актив и во соработка со наставници од училишта кој ја вршат истата дејност.

Распоредот за реализирање на наставата предвидена согласно наставниот план е изготвен од директорот и истиот ги задоволува потребите како на наставниот кадар така и на учениците. Во училиштето има изготвено и истакнат на видно место и распоред за дополнителна настава како и распоред за реализација на слободните ученички активности.

3.2. Наставен процес

Реализацијата на наставниот процес делумно задоволува.

Помал број од наставниците користат поразновидни форми и методи во реализацијата на наставата. Во зависност од карактерот на содржините, ретко приемнуваат работа во групи, во парови, вежби, практични активности, користење на ресурси како што е асистивната технологија воопшто ја нема, мала е примената на постојните нагледни средства и помагала. Наставниците најчесто го користат индивидуалниот пристап и форма на работа со учениците. Потребно е уште поголемо залагање од страна на наставниците во процесот на наставата да се користи современата образовна технологија. Постојните ресурси на училиштето кои не се доволни, се користат од помал број на наставници.

Поголем дел од наставниците и воспитувачите ја реализираат дополнителната и слободните активности, согласно Годишната програма за работа на училиштето

Наставниците во училиштето еднаш до два пати во наставната година се посетени од страна на педагогот и директорот на училиштето. По завршување на часот се води разговор со наставниците, им се даваат сугестии и насоки, но училиштето нема развиен систем и нема усвоено критериуми за успешно следење на наставниот час.

Констатациите и водените разговори по извршениот увид од следењето на наставата, во мала мера се користат за подобрување на воспитно наставниот процес и квалитетот на наставата во училиштето.

При реализацијата на наставните содржини појдовни се целите и задачите предвидени со Наставната програма. Зависно од способностите на учениците, наставниците ги прилагодуваат барањата, настојуваат да се постигне потребниот минимум за учениците кои потешко напредуваат.

За поголема активност и мотивација за учество на учениците во процесот на учење, некои од наставниците користат разни форми за интеракција со учениците (поставување прашања, индивидуална настава, повратни информации и други методи, градат доверба и почитување на личноста, а со тоа и активност од учениците.

Приодот кон учениците, на најголем дел од наставниците е добар. Тие подеднакво ги третираат сите ученици без разлика на пол, етничка припадност, социјална структура, постигања, вид и степен на интелектуална, физичка попреченост.

Во училиштето со ИКТ опрема, опремени се 2 училници со 3 куќишта и 14 монитори. Компјутерите се поврзани, но не се вклучени на интернет. Бројот на компјутери и електронски нагледни средства е мал во училиштето, имајќи ја и потребата на овие ученици од поголема нагледност на часовите.

Училиштето продолжува со реализацијата на програмата Интеграција на еколошка едукација во македонскиот образовен систем. Во склоп на Годишната програма изготвено е планирање на содржини и активности за еколошка едукација, интегрирани во тематските планирања од наставниците по наставни предмети. Истите се реализираат во наставниот процес.

Во Годишната програма за работа на училиштето утврдени се целите и задачите на Еко-проектот и планираните активности кои се реализираат. Во планирањето на активностите најголемо учество зеле наставниците и учениците, додека родителите помалку учествувале.

Училиштето не е вклучено во проектот за меѓуетничка интеграција во образовниот систем.

3.3. Искуства на учениците од учењето

Средината во која учат учениците дава задоволителни услови за учење.

Училниците не се подеднакво пространи и естетски уредени, за разлика од училишниот хол, кој е простран и уреден. Во некој од училниците нема доволно простор за уредување на ученички катчиња и изложување на изработени предмети од ученици. Во помал дел од училниците, недоволно се изложени трудовите на учениците и тие не делуваат доволно стимулативно и мотивационно на учењето кај учениците.

Начинот на кој се учи во училницата не е доволно интересен и не создава доволно можности на учениците да им обезбеди непречен физички, психички, социјален развој и учениците стекнат знаења кои ќе ги применуваат во секојдневниот живот и понатамошното образование. Наставниците треба постојано да изнаоѓаат форми и методи да ги мотивираат учениците, како и да бараат начини предавањата да бидат интересни за учениците.

Потребно е учениците што почесто да излегуваат од училиштето во непосредната околина, соработка со редовните училишта и посета на спортски и културни манифестации, каде учењето ќе се засновува на непосредна нагледност при што учениците ќе стекнат знаења од животот и околината која ги опкружува.

3.4. Задоволување на потребите на учениците

Идентификација на образовните потреби на учениците вршат самите наставници во процесот на наставата преку секојдневно следење на учениците, нивните постигања, активности, решавање на задачи и проблеми поврзани со наставната содржина која се изучува.

Помал број од наставниците им ја обезбедуваат потребната помош на учениците да ги работат зададените задачи, да учествуваат во активности на часот, да користат ресурси според нивните потреби и можности да им овозможуваат секој да учи според стилот на учење кој најмногу му одговара.

Тешкотија и за наставниците и за учениците претставува немањето на учебници. Наставниците се раководат од учебниците за редовното основно образование.

Во училниците и училишните простории се обезбедува и одржува здрава и чиста животна средина за учење во рамки на расположливите кадровски можности.

3.5. Оценувањето како дел од наставата

Училиштето ги применува позитивните законски прописи што го регулираат оценувањето на учениците, односно се врши описно и бројчано оценување според одделението и возраста на учениците. Оценувањето се изведува преку усно проверување на знаењата и вештините на учениците, оценување на портфолио, цртежи изработки на учениците.

Училиштето нема изградено политика за оценување. Не се изградени интерни критериуми и стандарди по кои ќе се оценуваат учениците по наставните предмети.

Наставниците користат методи и инструменти за оценување (метод на набљудување, односно секојдневно следење на постигањата на учениците, разговор, портфолио, чек листи). Наставниците делумно го следат со писмена евиденција напредокот на учениците.

Учениците за своите постигања од наставниците добиваат усни и писмени повратни информации со кои им се укажува на позитивните страни на нивното учење, но и на слабостите и начините како да ги надминат истите.

Добиените информации од оценувањето на напредокот на учениците, мал број од наставниците ги користат соодветно за да го подобрат планирањето и реализацијата на наставата.

3.6. Известување за напредокот на учениците

За напредокот на учениците, родителите редовно се известувани. Постојните информации за постигањата на учениците, родителите ги добиваат на родителските состаноци и на индивидуални средби по нивно барање или по барање на училиштето.

Родителите се известуваат и писмено за постигнатиот успех по наставни предмети на тромесечие, на крајот на прво полугодие и крајот на учебната година..

Училиштето соработува со родителите и секогаш е отворено да одговара на прашањата и интересирањата на родителите за напредокот на нивните деца.

Според исказите на одговорните во училиштето, дел од родителите не се доволно заинтересирани да соработуваат и почесто да контактираат со вработените во училиштето.

Во училиштето уредно се води електронски дневник. Секој родител може да пристапи и да биде информиран како за оценките и редовноста на своето дете, така и за актуелните настани и други образовни активности.

4. ПОДДРШКА НА УЧЕНИЦИТЕ

4.1 Севкупна грижа за учениците

Поддршката на учениците и севкупната грижа за учениците во училиштето е добра. Училишниот простор е безбеден за изведување на настава. Училиштето има пропишано мерки и активности за безбедност на учениците во текот на наставата во училишната зграда и во училишниот двор и истите се реализираат според планираното. Училиштето располага со доволен училнички простор за изведување на редовната настава во една смена согласно бројната состојба на учениците. Училиштето има обезбедено ноќно дежурство од воспитувач кој се грижи за потребите на учениците, видео надзор, но објектот не е покриен со чуварска служба.

Инфраструктурата во училиштето е безбедна и не претставуваат потенцијална опасност од повреди на учениците. Сите потенцијално опасни места што не можат да се избегнат како што се шахти, лизгави површини и др. се посебно означени.

Училниците се мали по површина но согласно бројната состојба на учениците во паралелка ги задоволуваат минимум стандардите за простор. Училишниот двор е ограден. Училиштет двор е хортикултурно уреден и се одржува редовно. Во училишниот двор се поставени нови безбедни, забавно-спортски-рекреативни реквизити кои се донирани од градежна фирма „Жикол“.

Во училиштет има обучен кадар (три наставника) за давање прва помош на учениците при несреќни случаи.

Училиштето има изготвено интересен акт за постапување во случај на елементарни непогоди, но во последните три години училиштето нема спроведено вежба-симулација за напуштање на училишната зграда. Распоредот за напуштање на објектот е поставен на видно место.

Поставени се 6 противпожарни апарати во холовите на училиштето. Сите се уредно сервисирани.

Училиштето има донесено пишани документи - Кодекси за однесувањето на наставниците и ученици. Документите се достапни за сите. Најголем број од вработените ја знаат својата улога и одговорност во процесот на заштита на детето.

За констатирана штета на поединици, истата се надокнадува од сторителите. Не се наплаќа колективен надомест на штета.

Учениците и училишниот објект се осигурани преку осигурителна компанија. Наставниците не се осигурани.

Училиштето има договорна процедура за заштита на ученици од насилство и нивна злоупотреба. Во дадени случаи училиштето успешно соработува со Центарот за социјални грижи. Родителите и наставниците сметаат дека училиштето е безбедна средина за учење и работа.

Училиштето води политика за забрана на пушење, конзумирање алкохол и дистрибуција и конзумирање наркотични супстанции. Во училиштето не се евидентирани појави на пушење и конзумирање на алкохол.

Училиштето има организирана целодневна исхрана за учениците, која се подготвува во училишната кујна и се служи во училишната трпезарија. Училиштето се придржува на Нормативот за целодневни потреби во енергија, хранливи материи и заштитни материи за целодневна исхрана за деца од седум до петнаесет година.

Пристапот во училиште делумно е приспособен на потребите на ученици со телесни пречки во развојот. Училиштето има договорна процедура за грижа на ученици со телесни пречки во развој. Ваквата грижа ја превземаат одделенските раководители, наставниците, воспитувачите и негователите.

4.2. Здравје

Хигиената во училиштето задоволува. Тоалетите за учениците и наставниците се чистат два пати дневно. Ходниците, скалите, подот и мебелот во училниците редовно се чистат. Прозорците, вратите и останатиот инвентар се чистат два до три пати на полугодие. Дворот во училиштето, кој е хортикултурно уреден се чисти од секаков вид отпадоци и сите земјени површини се позеленети и редовно се одржуваат. Во дворот на училиштето и во секоја училница има корпи за отпадоци и училиштето се грижи учениците да ги фрлаат отпадоците во нив.

Поради недостаток на кадар – негователи, нема континуирано одржување на личната хигиена кај поедини ученици кои од здравствени причини не се во состојба да ја одржуваат.

Училиштето во целост ги спроведува активностите кои се во насока на здравствена заштита на учениците, првенствено преку редовни систематски прегледи и вакцинации.

Планираните годишни активности како дезинфекција, дезинсекција и дератизација, се спроведуваат редовно.

На одделенските часови се разработуваат теми за чиста животна средина, хигиена, здрава храна. Во случаи на појава на зараза од грип и други заразни болести, училиштето редовно соработува со епидемиолошката служба и ги следи насоките дадени од нив. Училиштето нема изготвено програма за здравствена заштита на учениците.

Училиштето за учениците кои заради хронично заболување или други причини подолго време отсутуваат од настава и има договорна процедура, за пружање на помош на таквите ученици, а постапува и согласно позитивните законски прописи, притоа соработува со родители и Центарот за социјални работи.

Севкупната грижа за здравјето на учениците и заштитата од болести е добра.

4.3. Советодавна помош за понатамошно образование на учениците

Училиштето спроведува активности за професионална ориентација со учениците од деветто одделение. Социјалниот работник ги информира родителите со што учениците добиваат индивидуална препорака врз основа на способностите.

Преку редовните презентации од страна на специјалните средни училишта учениците се запознаваат со конкурсите за упис, условите, струките и образовните профили.

Училиштето практикува договорни процедури за навремено откривање и грижа за учениците со емоционални проблеми. Стручната служба во поголем број применува индивидуален пристап со учениците и родителите и соработка со релевантните установи, центрите за социјална работа, полицијата и други.

Советодавната помош за понатамошно образование делумно задоволува.

4.4 Следење на напредокот

Во училиштето се води евиденција за постигањата, редовноста и поведението на секој ученик. Во поголем број постои ефективна соработка меѓу раководниот кадар, наставниците, родителите и стручната служба за постигањата на учениците.

Стручната служба ги собира податоците за успехот, поведението и отсутвата на учениците и изготвува извештаи со статистички податоци, со споредбени показатели за исти периоди во различни учебни години.

Со податоците за постигањата на учениците, родителите редовно се информираат на родителските средби со одделенскиот раководител и на индивидуални родителски

средби, а писмено преку евидентните листови за секое тримесечје, на полугодие и со свидетелствата на крајот на учебната година.

5. УЧИЛИШНА КЛИМА

5.1. Училишна клима и односи во училиштето.

Училиштето е препознатливо по тоа што обезбедува образование, воспитување и згрижување на ученици со попреченост во психичкиот развој, мултихендикеп и аутизам и еднакво се третираат сите ученици без разлика на етничките, професионалните, родовите, социјалните и интелектуалните разлики. Раководниот и наставниот кадар има важна улога во воспоставување и почитување на односите меѓу наставниците и учениците, а исто така соработката меѓу стручните соработници, раководниот орган и наставниците е постојана. Комуникацијата на наставниците, воспитувачите и учениците е отворена, искрена, на секој чекор се чувствува пријатна, љубезна атмосфера, помеѓу вработените и учениците, што допринесува за постигнување на подобри резултати на учениците.

Постои добра комуникација помеѓу вработените и раководството во училиштето со мали исклучоци. По голем број од вработените имаат можност да учествуваат во процесот на донесување на одлуки. По голем број од вработените се грижат за безбедноста и здравјето на учениците.

По голем дел од наставниот кадар ужива добар резпект кај родителите и учениците и по голем дел од наставниците се идентификуваат со училиштето. По големиот број од вработените во училиштето се горди што се вработени во ова училиште. По голем дел наставниците со своето однесување придонесуваат за афирмација на училиштето. Помал број наставници недоволно ја познаваат визијата и мисијата на училиштето.

Училиштето има изготвено кодекс на однесување на ученици, наставници, родители и други вработени како и куќен ред за однесување во училиштето и ученичкиот дом. Истите по правило се почитуваат и како документи се усвоени од УО. При изготвувањето на овие документи, биле вклучени наставниците, родителите преку формалните органи.

Дисциплината на учениците за време на наставата и по завршување на часовите е добра. Училиштето го применува правилникот за педагошки мерки, но притоа го има во предвид степенот и видот на психичката попреченост и можноста ученикот да ја свати и разбере изречената педагошка мерка. Во спроведената анкета и водените разговори со фокус групите се констатира дека по голем дел од наставниците и родители истакнаа дека училиштето може успешно да се справи со недисциплината и дека во училиштето има меѓусебна почит помеѓу учениците и наставниците. Дежурствата на наставниците по ходниците за време на одморите се спроведува, наставниците се обидуваат да обезбедуваат дисциплина за време на дежурствата.

На организираните родителски средби одзивот на родителите делумно задоволува, а посебно на родителите кои се од други општини. Училиштето нема определено отворен ден, а за посета на родители е отворено секој ден. На родителите секогаш им се даваат потребните информации за своите деца кога доаѓаат во училиштето.

Училишната клима и односите во училиштето се добри.

5.2. Промовирање на постигањата

Училиштето води доволно грижа за промовирање на постигањата на учениците во сопствената и локалната средина. Воспоставена е соработка со слични институции кои образуваат и згрижуваат деца со пречки во развојот во Републиката. Промовирањето се врши преку учество на разни културни манифестации кои се организирани од училиштето, локалната заедница и пошироко преку локалните медиуми.

Учениците имаат можност да ги изразат своите креативни потенцијали и способности преку редовната настава од задолжителните предмети посебно по оние предмети каде до израз доаѓаат нивните креативни способности, учество во разни секции од областа на

слободните активности и во помала мера преку учество на натпревари. Личните трудови на учениците се истакнати во ходниците на училиштето, а во помала мера во училниците.

Во училиштето нема развиен систем за наградување на учениците што постигнале успех и за наставниците што работат со тие ученици. Учениците кои постигнуваат успеси на натпревари и различни конкурси, се пофалуваат и добиваат симболични награди.

Училиштето во мала мера ги поттикнува учениците и наставниот кадар да учествуваат на натпревари.

Промовирањето на постигањата на учениците и училиштето, делумно задоволува.

5.3. Еднаквост и правичност

Наставниот и воспитниот кадар во секојдневната комуникација, максимално се посветени на остварување на правата на децата со попреченост во развој и им помагаат во нивното практикување во зависност од степенот на нивната попреченост. Училиштето презема активности да ги запознае родителите со правата на децата. Соработката со родителите се остварува најчесто на индивидуални средби и ситите се добро прифатени од вработените во училиштето кога се запознаваат со нивните права и правата на нивните деца, а најчесто во рамките на училиштето им се дава и правна помош за остварување на некое нивно право.

При јавните настапи на училиштето по разни поводи, се води доволно сметка за правичната застапеност. Сите деца подеднакво се вклучени во слободните ученички активности во зависност од степенот на попреченост во нивниот развој.

Училиштето нема регистрирано случај на дискриминација од страна на наставниците и другите вработени. Еднаквоста и правичноста во училиштето е добра.

5.4. Партнерски однос со родителите и со локалната заедница

Училиштето превзема активности за вклучување на родителите во воспитно-образовната работа на сите нивоа, но и покрај тоа, родителите во работата на училиштето учествуваат главно преку формалните форми на учество, родителски средби, училиштен одбор, а помалку преку советот на родители.

Советот на родители како една од битните форми на соработка помеѓу училиштето и родителите, во мала мера работи на ниво на паралелка, а на ниво на училиште одржува состаноци согласно годишната програма. Советот на родители има донесено деловник за работа. Училиштето дава иницијатива за организирање на едукативни состаноци или работилници со родители за нивно поуспешно вклучување во животот на училиштето, но интересот на родителите е мал.

Комуникацијата со значителен дел на родителите со училиштето се сведува главно на две организирани родителски средби во полугодие. Одзивот на родителите е задоволителен, но не и на родителите чии деца се сместени во ученичкиот дом и потекнуваат од други општини ширум републиката. Средбите со родителите на овие ученици пред се индивидуални. Помал број на родители самоиницијативно доаѓаат во училиштето и се интересираат за своите ученици и работата на училиштето. Во такви случаи родителите се добро прифатени од страна на вработените во училиштето.

Соработката со локалната заедница, локалната самоуправа е добра, а се состои во одбележувањето на одредени настани и реализирање на одредени проекти иницирани од страна на општината или училиштето.

Соработката на училиштето со странски и домашни владини и невладини организации е добра и на овој план во изминатиот период има конкретни чекори, а посебно на планот на подобрување на севкупните услови за работа во училиштето.

Училиштето соработува со МОН, БРО, ДПИ до кои доставува програми за работа, полугодишни и годишни извештаи и финанскови извештаи за финансиското работење на

училиштето. Преку оваа соработка училиштето ги следи новините во наставните планови и програми и други прашања кои се од значење за образованието.

Соработката со деловната заедница претежно е сведена на барање на помош, донации од локални бизнисмени кои донираат средства за училиштето.

6. РЕСУРСИ

6.1. Смесување и просторни капацитети

Просторните услови во ПОУ „Св. Климент Охридски“- Ново Село ги задоволуваат основните услови – потребни за одвивање на наставата, за работа на наставниот кадар и организирање на воннаставните активности. Големината на училниците соодветствува на бројот на учениците во паралелките.

Бидејќи се работи за посебно основно училиште, каде дејноста е организирана со целодневен престој, во склоп на училиштето постои интернат. Просторните услови и опременоста во интернатот се на средно ниво. Училишната кујна и трапезарија се користат за потребите за кои се наменети, но училиштето нема акт од соодветна установа дали ги задоволува стандардите согласно Закон.

Наставата по физичко и здравствено образование се одвива во несоодветни услови. Отвореното спортско игралиште се користи за паркинг простор на возилата, а инпровизираната спортска сала е мала по површина (45м²) и слабо опремена со реквизити, потребни за реализација на наставата.

Училишниот двор е ограден, со исклучок на северно-источната страна, еден дел се користи за влез – пат, за соседите, што претставува лошо решение, кое во најскоро време треба да се затвори.

Хигиенските услови во училиштето се добри. Магацинскиот простор за чување храна и хемиски средства за хигиена не е во согласност со стандардите и тие се чуваат заедно едни до други на иста остава.

Управата и раководството на училиштето не превземаат соодветни чекори за решавање на проблемот со спортскиот терен и физкултурната сала. Просторните капацитети делумно задоволуваат.

6.2 Наставни средства и материјали

Училиштето располага со мал број на стручна литература, наставни средства, опрема, помагала, материјали, што одговараат и можат да ги задоволат современите наставни текови. Постојните наставни средства им се достапни на учениците и наставниците. Училиштето планира и навремено обезбедува потрошен материјал во потребното количество, согласно потребите на наставниците и учениците.

ИКТ опремата ги задоволува потребите на училиштето, но е констатирано дека истите не се поврзани на интернет. Училишната библиотека е слабо опремена со стручна литература, книги, лексикони и не ги задоволува потребите на учениците и наставниците.

Наставниците индивидуално или во тимови ги истакнуваат своите потреби за набавка на нагледни средства до надлежните во училиштето. Раководството согласно расположливите материјални можности набавува дел од нагледните средства, опрема и материјали, но тоа е недоволно.

6.3.Обезбедување на потребен кадар

Училиштето има обезбедено доволен наставен кадар во согласност со Законот за основно образование и нормативот за наставен кадар. Воспитно-образовниот процес во училиштето го реализираат 13 наставници кои ја реализираат задолжителната настава и 5 воспитувачи кои работат со учениците во попладневните часови на истите содржини, домашните задачи и слободните активности за учениците, а извршуваат и други работни обврски на дежурства во училишниот интернат. Наставниот кадар е квалификуван да ги преземе одговорностите во наставата согласно потребите на учениците и училиштето во

целина. Училиштето има ангажирано само еден несоодветен наставник. Работата на наставниот кадар е потпомогната од стручната служба, директорот, како и од административно техничкиот персонал, но се чувствува недостиг од психолог, медицинско лице (лекар или медицинска сестра).

Наставниците ефективно придонесуваат за работата во училиштето, но констатирано е преголема индивидуализација и потреба од тимска работа. Во случаи на подолго отсуствување на некој наставник училиштето применува договорни механизми за соодветна замена.

Наставниците поседуваат квалификации и искуства стекнати низ процесот на нивно стручно оспособување, но кај помал дел недостасуваат вештини за задоволување на различните потреби на учениците.

Не е констатирана родова или друга дискриминација при изборот на наставниот кадар.

Вработените го почитуваат работното време. Редовноста и извршувањето на работните задачи се контролира од страна на раководниот орган.

6.4. Следење на развојните потреби на наставниот кадарот

Следењето на развојните потреби на кадарот делумно задоволува. Вреднувањето на работата на наставниците и идентификувањето на нивните потреби од стручно усовршување на наставниците се врши преку увид во планирањата, посета на часови од страна на директорот, преку стручен актив, како и индивидуално искажаните потреби на наставниците во процесот на самоевалуација.

Од разговорите со наставниците и посетените часови, евидентна е потребата од континуирано стручно усовршување на наставниците за подобрување на стручните способности. Наставниците сметат дека надлежните стручни органи, недоволно посветуваат внимание за севкупната проблематика на посебните основни училишта и за стручни обуки за професионално надградување на наставниот кадар. Наставниците добиваат можност да учествуваат на ретки семинари организирани од страна на БРО, УСАИД, невладини организации, а најчесто учествуваат на стручни состаноци во организација на Здружението на дефектолози на РМ.

Постои договорна процедура за посета на семинари, а за стекнатите знаења во училиштето ретко се врши дисеминација на стекнатото знаење. За изборот на наставници кои учествуваат на овие семинари, поголемиот број од наставниците сметаат дека е транспарентен и правичен. Педагошки картони за наставниците во училиштето редовно се води од страна на стручната служба.

Училиштето нема внатрешни механизми за оддавање признанија на наставници кои внесуваат иновации во наставата. Училиштето има Правилник за пофалување, наградување на учениците и секоја година се прогласуваат најдобри ученици на паралелките.

Училиштето има програма за менторирање и систем за поддршка на наставниците – приправници, која е составен дел на годишната програма за работа на училиштето

6.5. Финансиско работење во училиштето

Училиштето има финансиски план за обезбедување на потребните средства за непречено финансиско работење, а вработените недоволно се запознаени со финансиските активности на училиштето.

Наставниците со финансискиот план делумно се запознаваат преку седниците на Наставничкиот совет и преку нивните претставници во УО.

Училиштето изработува Годишен финансиски план и Годишен финансиски извештај и ги доставува до основачот.

Буџетот се користи наменски но недоволно за креативни цели кои се фокусирани на подобрување на квалитетот на наставата и развојот на училиштето во целина.

Училишниот одбор расправа за финансиското работење на училиштето кога се разгледува завршна сметка на училиштето.

Училиштето финансиското работење го спроведува во рамките на законот. Недостасува транспарентност во финансиското работење со што се сложуваат поголемиот број од наставниците и вработените.

Директорот познава и применува механизми за обезбедување на дополнителни финансиски средства преку воспоставување на соработка со наши и странски невладини организации, бизнис секторот и други установи. На овој план во изминатите година има реализирано доста инфраструктурни проекти пред се во делот на подобрување на севкупните услови за работа на училиштето, партерно уредување на предниот дел на дворот, набавка на лулашки за забава на учениците.

Финансискиот план за 2019 година е разгледан и усвоен како предлог од страна на органот на управување. Училиштето добива финансиски средства од буџетот на РМ и основачот и редовно ги известува за приходите и расходите и наменското трошење на средствата.

За извршување на набавките училиштето има донесено Правилник за јавни набавки, усогласен со Законот за јавни набавки. За секоја јавна набавка се формира посебна комисија.. Финансиското работење на училиштето е добро.

7. УПРАВУВАЊЕ И РАКОВОДЕЊЕ СО УЧИЛИШТЕТО И КРЕИРАЊЕ НА УЧИЛИШНА ПОЛИТИКА

7.1. Управување и раководење со училиштето

Во ПОУ „Климент Охридски“ Ново Село, управува Училишен одбор кој е конституиран согласно Законот за основното образование и Статутот на училиштето. Училишниот одбор работи согласно законот и деловникот за работа со кои јасно се определени неговите надлежности за управување во училиштето. Состаноците на УО се одржувани со законскиот кворум за работа. Училишниот одбор ги извршува своите статутарни надлежности, но не превзема конкретни чекори за идентификување на состојбите, поставување на приоритети и предлагање иницијативи и активности за подобрување на состојбите во училиштето. На членовите на УО им е потребна обука за успешно извршување на улогата на управување. Претседателот на УО не е доволно запознаен со законските надлежности на органот на управување во училиштето.

Училишниот одбор за изминатите три години нема превземено конкретни активности со кои ќе ја подобри состојбата во училиштето. Редовно ги запознаваат другите субјекти вклучени во воспитно образовниот процес преку огласна табла.

Директорот на училиштето како раководен орган има професионален однос кон работата и како приоритет на своето работење го става подобрување на условите за работа во училиштето и постигањата на учениците. Обучен е за обезбедување на средства од донатори со што има набавено возило за превоз на учениците. Работењето на раководниот орган делумно е засновано на тимска работа. Директорот има делумна поддршка во раководењето и реализирањето на образовната политика од одделни структури на училиштето.

7.2. Цели и креирање на училишна политика

Целите се јасни и се фокусирани на подобрување на квалитетот на наставата и постигањата на учениците. Образовната политика на училиштето е предвидена со Годишната програма за работа и Програмата за развој и истите се во согласност со државната образовната политика. Двата документи се креирани по насоки на Бирото за развој на образованието и Министерството за образование и наука.

Во Програмата за развој има јасност и соодветност на целите како и процедура за креирање на училишната политика.

Училиштето делумно ги мобилизира наставниците активно да учествуваат во креирањето на стратегиите за остварување на целите и делумно се запознати со нивното остварување. Мал број од родителите се запознати со целите и недоволно се вклучени во реализацијата на истите.

Во училиштето се свесни дека демократскиот стил на управување, раководење со училиштето, треба да се надградува со уште поинтензивно вклучување на родителите и сите заинтересирани страни, за успешно реализирање на поставените цели во тековната Програма за развој на училиштето.

7.3 Развојно планирање

Планираните цели во Програмата за развој се прецизни и јасно ги отсликуваат мисијата, визијата и вредностите на училиштето. При изработката на програмата за развој, училиштето делумно ги зема предвид ставовите на наставниците и родителите

кои се вклучени преку формалните органи во училиштето. Училиштето делумно ги информира вработените за поставените цели и постигнатите резултати.

Училиштето ги идентификува потребите за стручно усовршување на наставниците, но не превзема конкретни активности и не изготвува план за стручно усовршување на наставниците и стручните соработници. Изборот на наставници за стручното усвршување е недоволен и делумно задоволува. Директорот не планира обезбедување на финансиски средства за стручно усвршување на вработените.

Училиштето навремено ги идентификува потребите од материјално технички средства и континуирано ги планира и обезбедува во рамки на расположливите средства.

Училиштето има воспоставено соработка со невладини организации и донатори кои се по потекло од Ново Село, а во правец на подобрување на инфраструктурата и севкупните услови во училиштето.

8. Наоди и препораки

8.1. Јаки страни

- Училиштето води севкупна грижа за учениците во училиштето,
- Добра соработка на училиштето со бизнис сектор, невладини организации и донатори по потекло од Ново Село и државата,
- Добра училишна клима
- Јасност и соодветност на целите и процедури за креирање на училишната политика.
- Наставниците еднакво се однесуваат кон сите ученици без разлика на етничките, конфесионалните, родовите, социјалните и интелектуалните разлики.

8.2. Слаби страни

- ✓ Во училиштето не е формиран тим за училишна интеграција за период од три години со план на активности;
- ✓ Немање на соодветни учебници за учениците и недоволна усогласеност на одобрените наставни планови и програми за децата со различен степен и вид на попреченост во психофизичкиот развој;
- ✓ Нема воспоставено процедура за следење на планирањата и наставниот процес;
- ✓ Нема воспоставено критериуми и стандарди за оценување на учениците;
- ✓ Училиштето не располага со доволен број на нагледни средства, наставни помагала, спортски реквизити,
- ✓ Недоволна вклученоста на родителите во животот и работата на училиштето и за подобрување на постигањата на учениците, а посебно родители на ученици кои се сместени во ученичкиот дом;
- ✓ Недовршена сензорна соба, недоволна ИКТ опрема и асистивна технологија за учениците со ПОП;

8.3. Препораки

- ✓ Директорот на училиштето да формира тим за интеграција кој во соработка со наставниците ќе изработат план за активности во насока на унапредувањето на интеркултурализмот, препознавање на сличностите, прифаќање на различностите, сузбивање на стереотипите и предрасудите;
- ✓ Училиштето да покрене иницијатива до надлежните органи за одобрување и печатење на соодветни учебници и да покрене иницијатива за прилагодување на наставните планови и програми кои ќе кореспондираат со можностите и способностите на оваа категорија ученици;
- ✓ Да се усвојат процедури за следење на планирањата на наставниците и наставниот процес;
- ✓ Да се изготват критериуми и стандарди за вреднување на постигањата на учениците;
- ✓ Да се превземат соодветни мерки и активности за набавка на нагледни средства, наставни помагала и спортски реквизити со цел подобрување на процесот на наставата и зголемување на постигањата на учениците;
- ✓ Да се изготви план и стратегија за поголема вклученост на родителите во животот и работата на училиштето со цел подобрување на постигањата на учениците;
- ✓ Училиштето да превземе мерки и активности за набавка на опрема за сензорна соба, ИКТ опрема во училишните и асистивна технологија за деца.

Раководител на тим: Ружа Стојанова, Државен просветен инспектор _____

Член на тим: Ѓорѓи Здравев , Државен просветен инспектор _____

Член на тим: Ѓорѓи Митров , Државен просветен инспектор _____